

BRECHT

Bay

KEUNER'in

ÖYKÜLERİ

Türkçesi
Ahmet Cemal

MITOS

MİTOS YAYINLARI: 67

BAY KEUNER'IN ÖYKÜLERİ

Bertolt Brecht

Türkçesi: Ahmet Cemal

Yayın Yönetmeni: Mustafa Küpüşoğlu

Ofset Hazırlık: TEM Yapım
Baskı: Yön Matbaası-İstanbul
1. Baskı: Aralık 1994

ISBN 975-7468-65-7

MİTOS YAYINLARI
TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Ağaçırağı Sokak 7/2 Gümüşsuyu- İstanbul
Tel: 249 87 37 - 38 Fax: 249 02 18

BERTOLT BRECHT

BAY KEUNER'İN ÖYKÜLERİ

Türkçesi
Ahmet Cemal

MİTOS YAYINLARI

“BAY KEUNER” ÜZERİNE

Ahmet Cemal

Bertolt Brecht, “*Bay Keuner’in Öyküleri*”ni (“Geschichten vom Herrn Keuner”), ilk kez 1930 yılında, Berlin’de yayımlamaya başladı ve bu yayın, yaşamı boyunca sürdü. Daha sonra bu öyküler, Brecht’in eserlerinin toplu basımlarında, düzyazılara ayrılan bölümlerde sürekli olarak yer aldı.

“*Me-ti*” gibi, bu öyküler de, gerçekte Brecht’in kendi dünya görüşünü, yaşamın türlü yansımalarına yedirerek dile getirdiği bir araç niteliğindedir. Bu araç kimi zaman felsefe ağırlıklı bir düzlemde kullanılır, kimi zaman da günlük yaşamın en sıradan olaylarıyla beslenir. Gelgelelim görünüşte en sıradan olayların yansıtıldığı durumlarda bile çıkış noktası yapılan asıl zemin, dünyaya belli bir bakış biçiminin, bir tür yaşam felsefesinin ta kendisidir.

“*Bay Keuner’in Öyküleri*”nin bir başka özelliği de, genelde kitleyi değil, ama bireyi ele alması ve toplumu oluşturan öğeler niteliğiyle, bireylerin birer birey olarak eğitilmelerini amaçlamasıdır. Toplumu bireylerden aşırı soyutlanmış bir konumda ele almanın, sonuçta toplumu zayıf temellere dayandırma demek olacağı, bu öyküler aracılığıyla verilmek istenen mesajlardan biridir.

Bu yapı içersinde insanoğlunun zayıf yanları büyük bir açıklıkla sergilenir ve bu yanlarının insanların davranışlarını nasıl yönlendirdiği, ancak usta bir ruhbilimci-den beklenebilecek bir beceriyle yansıtılır.

Brecht açısından bir tür “zihin jimnastiği” de sayılabilecek olan “*Bay Keuner’in Öyküleri*”, kısıtlığına karşın meraklısına Bertolt Brecht’in düşünce dünyasının kapılarını açabilecek en değerli anahtarlardan biridir.

BİLGE KİŞİDE BİLGECE OLAN, TUTUMUDUR

Bay K.'ya gelen bir felsefe profesörü, ona kendi bilgeliliğini anlattı. Bir süre sonra Bay K., ona şöyle dedi: "Sen rahatsız oturuyorsun, rahatsız konuşuyorsun, rahatsız düşünüyorsun."

Öfkelenen felsefe profesörü, şu karşılığı verdi: "Ben, kendime değil, fakat söylediklerimin içeriğine ilişkin bilgi edinmek istemiştım." "Söylediklerinin hiçbir içeriği yok", dedi Bay K. "Yolunda beceriksizce ilerlediğini görüyorum ve yine gördüğüm kadarıyla, bu ilerlemen sırasında erişebildiğin hiçbir hedef yok. Söylediklerin karanlık; konuşmanın sırasında hiçbir şeyi aydınlatamıyorsun. Bu tutumunu görünce, hedefin beni ilgilendirmiyor."

ÖRGÜTLENME

Bay K., bir defasında şöyle dedi: "Düşünen insan hiçbir ışığı, hiçbir ekmeği, hiçbir düşünceyi boşuna kullanmaz."

ZORBALIĞA KARŞI ÖNLEMLER

Düşünür Bay K., bir salonda çok sayıda dinleyicinin önünde zorbalığa karşı konuşurken, dinleyicilerin geriye çekildiklerinin ve çıkıp gittiklerinin ayırına vardı. Dönüp bakınca, arkasında zorbalığın durduğunu gördü.

"Demin ne diyordun?" diye sordu zorbalık.

"Zorbalıktan yana konuştum," dedi Bay Keuner.

Bay Keuner oradan çıkınca, öğrencileri ona, neden sanki sırtında yumurta küfesi yokmuş gibi konuştuğunu sordular. Bay Keuner, şu karşılığı verdi: "Benim boşuna kırdırarak yumurtalarım yok. Özellikle benim zorbalıktan daha uzun yaşamam gerek."

Ve Bay Keuner, şu öyküyü anlattı:

Hayır demeyi öğrenmiş olan Bay Egge'nin evine, yasadışılığın egemen olduğu dönemlerde gelen bir ajan, ona kenti yönetenler adına düzenlenmiş bir belgeyi gösterdi; bu belgede ajanın, adımını attığı her eve sahip olacağı yazılıydı; bunun gibi, istediği her yemek kendisine verilecek, gördüğü her adam da ona hizmet etmekle yükümlü olacaktı.

Ajan bir sandalyeye oturdu, yemek istedi, elini yüzünü yıkadı, uzanıp yattı ve uyumazdan önce, yüzü duvara dönük olarak sordu: "Bana hizmet edecek misin?"

Bay Egge onun üstünü örttü, sinekleri kovdu, o uyurken nöbet tuttu ve tıpkı o gün yaptığı gibi, yedi yıl boyunca ajanın sözünü dinledi. Ama onun için ne yaparsa yapsın, tek bir şeyi yapmaktan dikkatle kaçındı: Tek bir söz söylemedi. Aradan yedi yıl geçtikten sonra çok yemekten, çok uyumaktan ve çok emir vermekten iyice şişmanlayan ajan, günün birinde öldü. Onu artık eskiyen battaniyeye saran Bay Egge, sürükleyerek evden çıkardı, yattığı yeri temizledi, duvarları badanaladı, bir soluk aldı ve yanıtını verdi: "Hayır."

BİLGİNİN TAŞIYICILARI ÜZERİNE

Bay Keuner, şöyle dedi: "Bilginin taşıyıcısı ne savaşmalı, ne doğruyu söylemeli, ne bir hizmette bulun-

malı, ne yemekten kaçınmalı, ne verilen payeleri geri çevirmeli ve ne de kendini göstermelidir. Bilgi taşıyıcısı olanın tek erdemi, bilgiyi taşımaktır."

AMACA HİZMET EDEN

Bay K., şu soruları sordu:

"Komşum her sabah bir gramafonda müzik çalıyor. Neden müzik çalıyor? Duyduğuma göre, beden hareketleri yaptığı için. Neden beden hareketleri yapıyor? Duyduğuma göre, güçlü olmayı gereksindiği için. Neden gücü gereksiniyor? Kentteki düşmanlarını yenmek için gereksindiğini söylüyor. Neden düşmanlarını yenmek zorunda? Duyduğuma göre, yemek yiyebilmek istediği için."

Bay K., komşusunun beden hareketleri yapmak için müzik çaldığını, güçlü olmak için beden hareketleri yaptığını, düşmanlarını yenmek için güçlü olmak istediğini, yemek yiyebilmek için düşmanlarını öldürdüğünü öğrenince, sorusunu sordu: "Neden yemek yiyor?"

EN İYİLERİN ZORLUKLARI

"Ne üzerinde çalışıyorsunuz?" diye sordular Bay K.'ya. Bay K., yanıtladı: "Çok zorlanıyorum, çünkü şu anda bir sonraki yanılığımı hazırlamaktayım."

SÂTIN ALMAMA SANATI

Bay K., bir adamı bir tüccara satın alınamazlığından

ötürü tavsiye etti. İki hafta sonra yeniden Bay K.'ya gelen tüccar, ona sordu: "Satın alınamazlıkla ne demek istedin?" Bay K., şöyle dedi: "İşe aldığın adam satın alınamaz dediğimde söylemek istediğim, senin onu satın alamayacağıdır." "Demek öyle," dedi tüccar dertli bir ifadeyle, "oysa şimdi, adamının, benim düşmanlarım tarafından bile satın alınabileceğinden korkmam için haklı nedenlerim var." "Orasını bilemem," diye karşılık verdi K., umursamaksızın. Tüccar öfkeyle: "Oysa beni de hep pohpohluyor, demek ki benim onu satın almama da ses çıkartmıyor!" diye bağırdı. Bay K., kendini üstün görürcesine gülümseyerek: "Benim satın almama ise izin vermiyor," dedi.

VATAN SEVGİSİ VE AŞIRI VATANSEVERLERE DUYULAN NEFRET

Bay K., belli bir ülkede yaşamayı gerekli bulmazdı. "Ben, her yerde aç kalabilirim," derdi. Günün birinde yolu, yaşadığı ülkenin düşmanlarının işgali altında bulunan bir kente düştü. O sırada karşıdan gelen bir düşman subayı, onu kaldırımından inmeye zorladı. K., kaldırımından indi ve bu adama öfkelenişini, üstelik öfkesinin yalnız bu adama değil, fakat onun geldiği ülkeye yöneldiğini ve o ülkenin yerle bir olmasını istediğini algıladı. Bunun üzerine şu soruyu sordu: "O an için neden milliyetçi oldum? Bir milliyetçiye rastladığım için.

İşte aptallığın kökünü bu yüzden, yani ona rastlayanları da aptallaştırdığından ötürü, kazımak şart."

KÖTÜNÜN BEDELİ

Bay Keuner insanlar üzerine düşünürken, yoksul-

luğun dağılımına ilişkin düşündüklerinin de bilincine vardı. Bir gün evinde çevresine bakınırken, canı daha kötü, daha ucuz, daha yoksul görünümlü eşyaları çekti. Hemen bir marangoza giderek ondan, mobilyalarının cilasını kazımasını istedi. Ama cilalar kazındıktan sonra mobilyalar yoksul değil, yalnızca kötü görünümlü oldular. Marangozun ücreti buna karşın ödendi; üstelik Bay Keuner kendi mobilyalarını atıp, öylesini istediği için, yoksul görünümlü, ucuz ve kötü kaliteli yenilerini almak zorunda kaldı. Bu durumu öğrenen kimileri, yoksul görünümlü mobilyaların kendisine cilalılar kadar pahallıya patlayan Bay K.'nın haline güldüler. Ama Bay Keuner, şöyle dedi: "Yoksulluğun özü eli sıkı olmak değil, harcamaktır. Sizleri tanıyorum: Yoksulluğunuz düşüncelerinize uymuyor. Gelgelelim benim düşüncelerime de zenginlik uymuyor."

AÇLIK ÇEKMEK

Bay K., vatan kavramına ilişkin bir soruyu şöyle yanıtlamıştı: "Ben her yerde aç kalabilirim." Bunun üzeri dikkatli bir dinleyici ona, gerçekte yiyeceği varken nasıl olup da aç kaldığını söyleyebildiğini sordu. Bay K., kendini şöyle savundu: "Herhalde benim söylemek istediğim, açlık çekilen yerde yaşamak istediğim takdirde her yerde yaşayabileceğimdi. Açlığın egemen olduğu yerde benim aç kalmamla yaşamam arasında büyük bir ayrım bulunduğunu yadsımıyorum. Ama kendimi bağışlatmak için şöyle diyebilirim: Açlığın kol gezdiği yerde yaşamak, benim için açlık çekmek kadar kötü olmasa bile, yine de çok kötüdür. Aç kalsaydım, bu başkaları için önem taşımazdı; önemli olan, benim açlığın kol gezmesine karşı olmamdır."

ÖNERİNİ ÖNEMSENMEMESİNE KARŞI ÖNERİ

Bay K.,önerinin önemsenmemesi olasılığına karşı, her öneriye olabildiğince bir öneri daha eklenmesini öğütlemişti. Örneğin kötü durumda olan birine, olabildiğince az sayıda kişiye zarar verecek belli bir davranışı öğütlediğinde, ilki kadar zararsız sayılamayacak, ama tümüyle acımasız da denemeyecek bir başka öneriyi de ekledi. "Her şeyi yapamayanın elinden daha azını yapabilme olanağı alınmamalı," dedi.

ÖZGÜNLÜK

"Günümüzde," diye yakındı Bay K., "tek başlarına çok büyük kitaplar yazabilecekleriyle açıkça övünen sayısız insan var ve bu, genelde onaylanıyor. Çin filozofu Chuang Çi, daha yaşlılığa uzak olduğu bir dönemde, onda dokuzu alıntılardan oluşma, yüz bin sözcüklük bir kitap yazmıştı. Gereken ruh olmadığından, böyle kitaplar artık bizde yazılamıyor. Bundan ötürü herkes düşünceleri kendi işliğinde üretiyor ve bu yolla yeterince üretemeyen kendini tembel sanıyor. O zaman doğal olarak ne başkasından alınabilecek bir düşünce, ne de herhangi bir düşünceye ilişkin olarak alıntılanabilecek bir dile getirme biçimi bulunabiliyor. Böyleleri, çalışabilmek için ne kadar az şey gereksiniyorlar! Bir mürekkepli kalem ve biraz kâğıtla yetiniyorlar! Ve kulübelerini hiçbir yardım almaksızın, yalnızca tek bir insanın kollarıyla taşıyabileceği yoksul malzemeye kuruyorlar! Tek bir insanın kurabileceğinden daha büyük yapıları ise tanımıyorlar!"

✕ TANRI DİYE BİR ŞEY VAR MI, SORUSU

Biri Bay K.'ya, Tanrı diye bir şey var mı sorusunu yöneltti.

Bay K., şöyle dedi: "Sana, davranışlarının bu soruya verilecek yanıtı göre değişip değişmeyeceği üzerinde düşünmeni öğütlerim. Eğer değişmeyecekse, bu soruyu bir yana bırakabiliriz. Değişecekse, o zaman sana en azından şunu söyleyerek yardımcı olabilirim: Sen, kararını vermişsin, bir Tanrıyı gereksiniyorsun."

ZAYIF OLMA HAKKI

Bay K., güç duruma düşen birine yardım etti. Daha sonra bu kişi herhangi bir biçimde teşekkür etmedi.

Bunun üzerine Bay K., bu kişinin kadirbilmezliğinden yüksek sesle yakınarak dostlarını şaşırttı. Dostları, Bay K.'nın davranışını hoş karşılamadılar ve şöyle dediler: "İnsan teşekkür edemeyecek kadar zayıf olduğu için, hiçbir şeyin teşekkür uğruna yapılmaması gerektiğini bilmiyor muydun?" "Peki ya ben?" diye sordu Bay K., "Ben de insan değil miyim? Neden ben de teşekkür bekleyecek kadar zayıf olmayayım? İnsanlar hep kendilerine karşı kötü bir davranışta bulunulduğunu kabul ettikleri takdirde aptallıklarını da kabullenmiş olacaklarını düşünürler. Oysa neden öyle olsun?"

✕ ZAVALLI ÇOCUK

Bay K., uğrılan haksızlık karşısında sessiz kalmanın yanlışlığından söz etti ve şu hikâyeyi anlattı: "Yoldan geçen bir adam, kendi başına ağlamakta olan bir oğlan

çocuğuna derdini sordu. 'Sinemaya gitmek için iki lira biriktirmiştim', dedi çocuk, 'o sırada gelen bir çocuk, bunun bir lirasını elimden kaptı', ve biraz uzakta duran bir erkek çocuğunu gösterdi. 'Bağırıp yardım istemedin mi?' diye sordu adam. 'Bağırdım', dedi çocuk ve biraz daha hıçkırmaya başladı. Adam onu sevgiyle okşayarak sorgulamasını sürdürdü: "Kimse seni duymadı mı?" "Hayır," diyerek hıçkırdı çocuk. "Daha yüksek sesle bağıramaz mısın?" diye sordu adam. Çocuk: "Hayır", diyerek yeni bir umutla adama baktı. Çünkü adam gülümsemekteydi. Adam: "O halde ötekini de ver," dedi, çocuğun kalan parasını da elinden aldı ve umursamaksızın yürüyüp gitti."

BAY K. VE DOĞA

Doğa ile ilişkisi sorulduğunda, Bay K. şöyle dedi: "Zaman zaman evden çıkarken birkaç ağaç görmek isterdim. Özellikle ağaçlar, günün değişik saatlerine ve değişik mevsimlerine uyan farklı görünüşleriyle çok özel bir gerçeklik düzeyini yansıttıkları için. Üstelik kentlerde hep sıradan nesneler, oturulmadıklarında bomboş, kullanılmadıklarında anlamsız olacak evler ve yollar görmek zamanla kafamızı karıştırıyor. Zaten kendine özgü toplumsal düzenimiz insanları da sıradan nesnelerden saymamıza yol açıyor; bu durumda ağaçların en azından benim için, yani marangoz olmayan biri için rahatlatıcı bir bağımsızlığı, beni görmezlikten gelen bir yanı var; dahası umudum o ki, bir marangoz için bile değerlendirilebilmesi olanaksız bir şeyleri bulunsun."

"Ağaçları görmek istiyorsanız, neden zaman zaman kent dışına çıkmıyorsunuz?" diye sordular Bay K.'ya. Bay Keuner hayretle karşılık verdi: "Ben onları evden

çıkarken görmek istediğimi söyledim."

(Bay K., şunu da söyledi: "Doğadan dikkatli yararlanmak, bizim için gereklidir. Çalışmaksızın doğada kalmak, insanı kolaylıkla sağlıksız bir konuma sürükler; insan, sanki ateşi yükseliyormuş gibi olur.")

İNANDIRICI SORULAR

Bay K., şöyle dedi: "Anladığım kadarıyla çoğumuz, her şey için verilecek bir yanıtımızın olmasından ötürü öğretimizden ürküyoruz. Propagandanın yararına olmak üzere, bize bütünüyle çözümsüz gözüken sorulardan oluşma bir liste düzenleyemez miyiz?"

✂ GÜVENİLİRLİK

İnsanlar arasındaki ilişkilerin bir düzene oturtulmasından yana olan Bay K., yaşamını hep savaşımmlarla geçirdi. Bir kez yine, geceleyin kentte birbirinden uzakta bulunan birkaç buluşma noktasına gitmesini gerekli kılan nahoş bir olaya karışmıştı. Hasta olduğundan, bir arkadaşından paltosunu istedi.

Arkadaşı, bu yüzden bir randevusunu iptal etmek zorunda kalmasına karşın, paltosunu vermeyi vaad etti. Akşama doğru Bay K.'nın durumu, artık buluşma noktalarına gitmesini yararsız ve daha başka şeyleri gerekli kılacak kadar kötüleşmişti. Ama Bay K. yine de ve zaman darlığına karşın, kendi randevusuna sadık kalma çabası içersinde artık lazım olmayan paltoyu tam saatinde aldı.

YENİDEN BULUŞMA

Bay K.'yı uzun zamandır görmemiş olan bir adam, onu şu sözlerle selamladı: "Hiç değişmemişsiniz." Bay K.: "Ya!" dedi ve rengi soldu.

HAYVANLARIN SEÇİMİ ÜZERİNE

Düşünür Bay Keuner, ne zaman ki duydu,
New York kentinin en ünlü suçlusu
Olan bir içki kaçakçısının ve katilinin
Bir köpek gibi sokak ortasında vurulduğunu,
Sonra da gömüldüğünü sessiz sedasız,
Gösterdiği tek tepki, şaşkınlık oldu.

"Nasıl?" dedi, "yani işler bu hale mi geldi,
Emin olamayacak mı hayatından bir canı bile
Ve gözünü budaktan sakınmayanlar da
Gelemeyecekler mi bir yerlere?
Herkes biliyor işlerinin bitik olduğunu
Kendi insanlık onurlarını savunanların.
Peki ya bu onuru elden çıkaranların hali?
Yani şu demek mi şimdi: Kim kurtulabilirse
Uçurumdan, onun zirvede düşmektir kaderi?
Dürüstler fırlarlar gece uykularından
Ter içinde, en hafif ses'titretir korkudan
Temiz vicdanları peşlerindedir uykularında
Ve ne duyuyorum şimdi: Caniler de
Uyuyamıyorlarmış artık kolayca?
Bu ne kargaşa!

Ne biçim bir dünya!
Tek bir alçaklık, duyduğuma göre
İşe yaramıyormuş artık.
Tek bir cinayetle
Paçayı kurtaramıyormuş kimse.
İki, üç ihanet öğlenden önceleri,
Buna herkes can atıyormuş.
Ama neye yarar yapmaya hazır olmak
Yalnızca yapabilmek önemli olunca?
Vidansız olmak bile yetmiyor işte:
Ağır basan tek şey, sonuca varmak!

Böylece katil bile
Boylamakta mezarı gürültüsüz patırdısız.
Türü pek kalabalık olduğundan
Göze çarpmamakta.
O ki, bunca para peşindeydi
Mezarın bunca ucuzluğunu bir bilebilseydi!
Bu kadar cinayetin ardından
Böylesine erken bir veda!
Bunca suçun karşılığı
Bu kadar az dost mu olmalıydı?
Ölüp gitseydi beş parasız
Sayıları daha az olmazdı.

Şimdi varken karşımızda bu örnekler
Cesaretimizin kırılmasını ne önler?
Daha ne kaldı tasarlayabileceğimiz?
Daha hangi suçları işlemeyi düşünebiliriz?
Belli ki varmamakta işin sonu iyiye
Çok şey istendiğinde.

Görünce bunları," dedi Bay Keuner
"Cesaretimizi yitiriyoruz biz de."

BİÇİM VE İÇERİK

Bay K., bazı nesnelere çok tuhaf biçim vermiş olan bir tabloya bakıyordu. Şöyle dedi: "Kimi sanatçılar dünyayı gözlemlediklerinde, filozoflarda görülen oluyor. Biçim uğruna harcanan çabaların sonucunda içerik yitiriliyor. Bir kez bir bahçıvanın yanında çalışmışım. Bahçıvan elime bir bahçe makası vererek bir defne ağacını biçimlememi söyledi. Ağaç bir saksıda duruyordu ve toplanlılar için ödünç veriliyordu. Bunun için bir küre biçiminde olması lazımdı. Hemen fazla yaprakları ve dalları kesmeye koyuldum, ama küre biçimini verebilmek için ne denli çaba harcarsam harcamayım, bir türlü beceremiyordum. Kimi zaman bir yanını, kimi zaman da öteki yanını fazla kesmiş oluyordum. Sonunda ağaç küre biçimini aldığı anda, ortaya çıkan küre çok küçüktü. Bahçıvan, düş kırıklığıyla şöyle dedi: 'İyi, küre burada, ama defne ağacı nerede?'"

Y KONUŞMALAR

"Artık birbirimizle konuşamayız", dedi Bay K. bir adama. "Neden?" diye sordu adam korkuyla. Bay K.: "Sizin karşınızda akıllı bir şeyler söyleyemiyorum", diye yakındı. Adam: "Bunun benim için hiç zararı yok," diye karşılık vererek onu avuttu.

— "İnanıyorum olmadığına," dedi Bay K. acı bir ifadeyle, "ama benim için var."

KONUKSEVERLİK

Bay K., birinin konukseverliğinden yararlandığında, odasını geldiğinde nasıl bulduysa öyle bırakırdı, çünkü insanların çevrelerine kendi kişiliklerinin damgalarını basmalarını önemsemezdi. Tam tersine, kendi yaradılışını çevreye uydurabilmek için çaba harcardı; ama bu tutumunun yapmak istediğine zarar vermemesine de elbet dikkat ederdi.

Bay K. birine kendi konukseverliğini sunduğunda, en azından bir sandalyenin ya da masanın yerini değiştirir, böylece de ilk adımı kendisi atmış olurdu. "Ona neyin uyacağına benim karar vermem daha iyidir!" derdi.

❧ BAY K. BİR İNSANI SEVDİĞİ ZAMAN

"Bir insanı sevdiğinizde ne yaparsınız?" diye sordular Bay K.'ya "Ona ilişkin bir taslak oluştururum," yanıtını verdi.

Bay K., "Ve benzemesi için çaba harcarım." "Taslağın benzemesi için mi?" "Hayır," dedi Bay K., "insanın benzemesi için."

"BUGÜNÜN İŞİ" NİN BOZULMASI ÜZERİNE

Günün birinde, yabancı sayılabilecek kişilerin konuğuyken, Bay K., ev sahiplerinin, yatak odasının yataktan görülebilen bir köşesindeki küçük bir masanın üstüne sabah kahvaltısı için servis koymuş olduklarının ayırdına vardı. Önce kendisine hizmet etmekte gösterdikleri çabadan ötürü ev sahiplerini içinden övdükten sonra da bu konuyla ilgilenmeyi sürdürdü.

Acaba kendisi de gece yatmazdan önce sabah kahvaltısının servisini hazırlar mıydı, diye düşündü. Biraz kafa yorduktan sonra, belli zamanlar için bunun doğru olacağı sonucuna vardı.

Bunun gibi, başkalarının da bir süre bu konu üzerinde kafa yormalarının doğru sayılması gerektiğini düşündü.

BAŞARI

Bay K., yanından geçen bir kadın oyuncu için: "Güzel kadın," dedi. Yanındaki: "Güzel olduğu için bu yakınlarda başarı kazandı," diye açıkladı. Bay K., öfkелendi ve şöyle dedi: "Zaten başarılı olduğu için güzel."

BAY K. VE KEDİLER

Bay K., kedileri sevmezdi. Onları insanların dostu olarak görmediği için, kendisi de onların dostu değildi. "Yararlarımız aynı olsaydı, onların düşmanca tutumlarını umursamazdım," derdi. Ama Bay K., sandalyesine oturan kedileri kovarken bunu isteyerek yapmazdı. "Dinlenmek, bir çabadır," derdi, "onun için bu çabanın başarıya ulaşması gerekir." Kediler kapısının önünde miyavladıklarında da, hava soğuk olsa bile yatağından kalkar ve onları sıcak odaya alırdı. "Hesapları basit," derdi, "bağırdıklarında, kapılar kendilerine açılır. Kapılar artık açılmadığı zaman ise onlar da bağırılmazlar. Bağırarak, başlı başına bir ilerlemedir."

✂ BAY K.'NIN EN SEVDİĞİ HAYVAN

Bay K.'ya en çok hangi hayvanı değerli bulduğu sorulduğunda, filin adını veren Bay K., şu gerekçeyi gösterdi: Fil, güç ile kurnazlığı birleştirir. Onunkisi, yalnızca bir tuzaktan kaçmaya, ya da göze çarpmaksızın yiyecek bulmaya yeten, basit bir kurnazlık değildir; bu, büyük girişimler için gücü buyruğu altına alan bir kurnazlıktır. Bu hayvan nereden geçse, büyük izler bırakır. Yine de fil iyi huyludur ve şakadan anlar. İyi bir düşman olduğu kadar iyi bir dosttur. Çok büyük ve ağır olmasına karşın, aynı zamanda çok hızlıdır. Hortumu, anormal büyüklükteki bir cüsseye fındıklar da dahil, en küçük yiyecekleri bile iletebilir. Kulakları ayarlanabilir; fil, yalnızca işine geleni duyar. Aynı zamanda çok uzun yaşar. Geçimlidir, üstelik bu yanı yalnızca öteki fillere olan tutumuyla sınırlı değildir. Her yerde hem sevilir, hem de korku uyandırır. Belli bir tuhafılık sonucu, kutsal bile sayıldığı olur.

Kalın bir derisi vardır, batırılan bıçak kırılır; ama yaradılışı duyarlıdır. Hüzünlenebilir. Öfkelenebilir. Dans etmekten hoşlanır. Ormanlarda ölür. Çocukları ve başkaca küçük hayvanları sever. Gri renklidir ve ancak iri cüssesiyle göze çarpar. Eti yenmez. Fil iyi çalışabilir. İçmekten hoşlanır ve neşelenir. Sanata da katkısı vardır: Fildişi sağlar.

ANTİK ÇAĞ

Bay K., ressam Lundström'ün birkaç su güğümünü betimleyen "konstrüktivist" bir resminin önünde şöyle dedi: "Antik çağdan, barbarca bir çağdan kalma bir resim! O zamanki insanlar herhalde hiçbir şeyi birbirinden

ayıramıyorlardı, yuvarlak olan, yuvarlak, sivri olan da sivri gözüküyordu. Ressamlar nesneleri yeniden düzenlemek ve müşterilere belli, açık, kesin biçimler taşıyan bir şeyler göstermek zorundaydılar; müşteriler çok fazla belirsizlik, sınır karışıklığı, kuşku götürür şeyler görmekteydiler; öylesine satın alınamazlık açlığı içindeydiler ki, deliliğinden herhangi bir karşılık uğruna vazgeçmemesi, bir adamı alkışlamalarına yetiyordu. İş bölümü fazla yaygındı, bunu bu resimde görebiliyoruz. Biçimi belirleyenler, nesnelerin işleviyle ilgilenmiyorlardı; bu güçünden su akıtılabilmek olanaksız. O zamanlar kendilerine yalnızca kullanım nesneleri gözüyle bakılan çok sayıda insan yaşamış olmalı. Sanatçılar kendilerini buna karşı da savunmak zorunda kaldılar. Evet, barbarca bir çağdı antik çağ!" Resmin şimdiki zamana ait olduğu konusunda Bay K.'nin dikkati çekildi. "Evet", dedi Bay K. hüzünlü bir ifadeyle, "antik çağdan kalma bir şimdiki zamana."

İYİ BİR YANIT

Bir işçiye mahkeme önünde dini yemini mi, yoksa dünyevi yemini mi yeğlemek isteyeceği soruldu. İşçi şöyle yanıt verdi: "Ben işsizim." — "Bu yalnızca dalgınlık değildi," dedi Bay K.

"Bu yanıtıyla işçi, böyle soruların, dahası belki de olduğu biçimiyle bütün mahkemenin anlam taşımadığı bir konumda bulunduğunu anlatmış oldu."

ÖVGÜ

Eski öğrenciler tarafından övüldüğünü öğrenen Bay K., şöyle dedi: "Öğrenciler ustanın yanlışlarını çoktan unuttuktan sonra bile o, bunları anımsamayı sürdürür."

İKİ KENT

Bay K., B kentini A kentine yeğlerdi. Şöyle derdi: "A kentinde beni seviyorlar; ama B kentinde bana çok dostça davrandılar. A kentindekiler kendilerini bana yararlı kıldılar; B kentinde ise beni gereksiniyorlardı. A kentinde sofraya davet edildim; buna karşılık B kentinde beni mutfığa çağırdılar."

DOSTLUK HİZMETLERİ

ilginç bir

Dostlara bir hizmette bulunmanın doğru yolu konusunda Bay K., en iyi örnek olarak aşağıdaki öyküyü anlatmıştı: "Yaşlı bir Arap'a gelen üç genç, şöyle dediler: 'Bizim babamız öldü. Bize onyedi deve bıraktı ve vasiyetnamesinde en büyüğün develerin yarısını, ortancanın üçte birini, en küçüğün ise dokuzda birini alacağını belirtti. Şimdi bölüşme konusunda uyuşamıyoruz. Kararı sen ver!' Yaşlı Arap biraz düşündükten sonra şöyle dedi: 'Gördüğüm kadarıyla iyi bir bölüşmenin yapılabilmesi için bir deveniz eksik. Gerçi benim yalnızca bir deve var ama, onu kullanabilirsiniz. Devemi alın, bölüşmenizi yapın ve bana yalnızca geriye ne kalırsa onu getirin.' Gençler yaşlı adama bu dostluk hizmetinden ötürü teşekkür ettiler, devayı alıp götürdüler ve on sekiz devayı en büyüğün yarısını, yani dokuz devayı, ortancanın üçte birini, yani altı devayı, en küçüğün de dokuzda birini, yani iki devayı alabileceği şekilde bölüştüler. Develerini aldıktan sonra bir devenin arttığını görüp şaşırdılar. Bu devayı, teşekkürlerini yineleyerek yaşlı dostlarına geri verdiler."

Bay K., bu dostluk hizmetini, özel özverileri gerektirmediği için doğru bir hizmet diye nitelendirmişti.

BAY K.'NİN YABANCI BİR EVE GİRİŞİ

Yabancı bir eve giden Bay K., dinlenmeye çekilmezden önce evin çıkışlarına baktı, başkaca hiçbir şeye bakmadı. Bir soru üzerine sıklıgan bir ifadeyle şu karşılığı verdi: "Bu, eski ve kötü bir alışkanlık. Ben adaletten yanayım; onun için kaldığım evin birden fazla çıkışının bulunması iyidir."

BAY K. VE TUTARLILIK

Bir gün Bay K., dostlarından birine şu soruyu sordu: "Kısa bir süreden bu yana evimin karşısında oturan bir adamla görüşüyordum. Şimdi ise artık onunla görüşmeye istekli değilim; gelgelelim yalnızca görüşmem için değil, fakat görüşmemem için de bir neden eksik. Şimdi öğrendiğime göre bu adam daha önce kiracı olarak oturduğu küçük evi kısa süre önce satın aldığıında, penceresinin önünde bulunan ve ışığını kesen bir erik ağacını, eriklerin henüz ancak yarı yarıya olgunlaşmış oluşuna karşın kestirmiş. Şimdi en azından dışarıya karşı, ya da en azından kendi aramızda ilişkiye son vermek için bunu bir neden sayayım mı?"

Bundan birkaç gün sonra Bay K., arkadaşına şunları anlattı:

"Şimdi o adamla ilişkiimi kestim; düşünün bir kez, daha önce aylardır evin o zamanki sahibinden ışığını kesen ağacın kesilmesini istemiş. Ama ev sahibi yemişleri toplamak istediğinden bunu kabul etmemiş. Şimdi, ev kendi üzerine geçtikten sonra, görüştüğüm kişi henüz olgunlaşmamış yemişlerle dolu olan ağacı gerçekten kestiriyor! Onunla olan ilişkiime, şimdiki davranışının tutarsızlığından ötürü son verdim."

DÜŞÜNCENİN BABALIĞI

Bay K., düşüncelerine arzunun babalık etmesine çok sık izin verdiği için eleştirilirdi. Bay K., şöyle yanıt verdi: "Arzunun babalık etmediği bir düşünce hiçbir zaman olmamıştır.

Tartışılabilir tek konu, şudur: Hangi arzu? Bir çocuğun, babalığın saptanmasının çok güç olduğu korkusuyla babasız olabileceğinden kuşku duymak gerekmez."

† HUKUKUN İŞLEYİŞİ

Bay K. sık sık eski Çin'deki bir hukuk kuralını belli bir bağlamda örnek gösterirdi; bu kurala göre büyük davalara bakacak yargıçlar, uzak eyaletlerden çağrılırlardı. Böylece bu yargıçların satın alınabilmeleri güçleşirdi (dolayısıyla daha az satın alınabilir nitelik kazanırlardı), çünkü yerli yargıçlar, yani bu konuda çok bilgili olan ve yeni gelenlere iyi gözle bakmayan yerli yargıçlar, onların satın alınmamaları için çok iyi dikkat ederlerdi. Ayrıca dışardan gelen yargıçlar, yörenin adetlerini ve durumlarını günlük deneyimlerine dayanarak bilemezlerdi. Haksızlık çoğunlukla sık yinelenme nedeniyle hukuka dönüşür. Dışardan gelen yargıçlar, olup bitenlerin hepsini anlattırırlar, bunun sonucunda da olup bitenlerin dikkat çeken yanını algılayırlardı. Ve nihayet bu yargıçlar, nesnelliğin erdemi uğruna kadirbilirlik, çocuk sevgisi, insanın en yakınlarına kuşkuyla bakmaması gibi başka erdemleri zedelemek ya da çevrelerinde kendilerine düşman kazancak kadar cesaretli olmak zorunda kalmazlardı.

SOKRATES

Bay K., felsefenin tarihi üzerine bir kitabı okuduktan sonra, filozofların nesneleri temelde bilinemez olarak gösterme girişimleri konusunda olumsuz konuştu. "Sofistler, herhangi bir inceleme yapmaksızın, çok şey bildikleri savıyla ortaya çıktıklarında, sofist Sokrates, kendisinin hiçbir şey bilmediğini bildiği gibi abartılı bir sav ileri sürdü. Oysa ondan cümlesine şunu da eklemesi beklenirdi: Çünkü hiçbir şeyi incelemedim. (Bir şeyi bilebilmek için inceleme yapmamız gerekir.)"

Ama görünüşe bakılırsa Sokrates, başka bir şey söylemedi; belki de konuşsaydı bile, ilk cümlesinin ardından başlayan ve iki bin yıl süren coşkun alkışlar, sonraki her cümlesini yutardı."

ELÇİ

Yakınlarda Bay K. ile, yabancı bir devletin elçisi olan Bay X üzerine konuştum; ülkemizde hükümetinin verdiği belli görevleri yerine getiren Bay X., dönüşünün ardından, üzüntüyle öğrendiğimize göre, büyük başarılarla dönmüş olmasına karşın şiddetle cezalandırılmıştı. "Kendisi, görevlerini yerine getirmek için bizimle, yani düşmanla fazla içli dışlı olmakla suçlandı," dedim. "Ama öyle yapmasaydı, sizce başarılı olabilir miydi?" "Kesinlikle olamazdı," dedi Bay K., "düşmanlarıyla pazarlıklarda bulunabilmek için iyi yiyip içmek zorundaydı, hedefine varabilmek için suçlulara yaltaklanmak, kendi ülkesiyle alay etmek zorundaydı." "O zaman doğru hareket etmiş, öyle değil mi?" diye sordum. "Evet, elbette," dedi Bay K. dalgın

bir ifadeyle. "Buradaki hareketleri doğrudu." Ve bana veda etmek istedi. Ama onu kolundan yakalayarak alıkoydum. "O zaman geri dönünce neden böylesine aşağılandı?" diye sordum öfkeyle. "Herhalde iyi yiyip içmeye alıştı, suçlularla ilişkilerini de sürdürmüş ve doğru yargıya varamaz olmuş olmalı," dedi Bay K. umursamaz bir ifadeyle, "o zaman da kendisini cezalandırmak zorunda kaldılar."

"Peki sizce bu yaptıkları doğru muydu?" diye sordum dehşetle. - "Evet, elbette, başka ne yapabilirlerdi ki?" diye sordu Bay K. "Bay X., öldürücü bir görevi üstlenecek yürekliliğe ve sadakate sahipti. Görev sırasında öldü. Onu gömecek yerde açıkta çürümeye bırakıp kokusuna dayanmaya mı çalışsalar?"

DOĞAL MÜLKİYET İÇGÜDÜSÜ

Birisi bir toplantıda mülkiyet içgüdüsünü doğal diye nitelendirdiğinde, Bay K. eski balıkçılara ilişkin şu öyküyü anlattı: "İzlanda'nın güney kıyılarında, oradaki denizi şamandıralarla parselleyip aralarında bölüşmüş olan balıkçılar vardır.

Mülkleri saydıkları bu su tarlalarına büyük bir aşkla bağlıdırlar. Kendilerini bu tarlalarla kaynaşmış hissederler, içinde artık hiç balık bulunmasa bile oraları bırakmayı düşünmezler, liman kentlerinin tuttukları balıkları satın alan halkını ise, yüzeysel ve doğadan artık kopmuş bir tür saydıkları için, aşağı görürler. Kendilerini suyun tiryakisi diye adlandırırlar. Büyükçe balıklar yakaladıklarında, bunları badyalara yerleştirip kendileri için alıkoyarlar, adlandırırlar ve onlara mülkiyetleri altında bulunan bir şey olarak bağlanırlar. Söylendiğine bakılırsa

bu balıkçıların ekonomik durumları bir süredir iyi değilmiş, ama buna karşın bütün reform girişimlerini kararlı bir tutumla geri çevirdiler ve alışageldikleri yolu beğenmeyen birkaç hükümeti de devirdiler. Böyle balıkçılar, insanoğlunun doğa gereği bağımlı olduğu mülkiyet içgüdüsünün en çürütülemez kanıtıdır.”

KÖPEKBALIKLARI İNSAN OLSALARDI

Ev sahibesinin küçük kızı, Bay K.'ya: “Eğer köpekbalıkları insan olsalardı, küçük balıklara daha mı iyi davranırlardı?” diye sordu. “Hiç kuşkusuz”, dedi Bay K. “Eğer köpekbalıkları insan olsalardı, denizlerde küçük balıklar için dev sandıklar yaparlar, bunların içine de hem bitkisel, hem de hayvansal her türlü yiyecek koyarlardı. Sandıkların suyunun hep taze kalmasına dikkat ederler, her türlü sağlık önlemini de alırlardı. Örneğin, küçük bir balık yüzgeçlerinden birini yaralayacak olsa, zamanı gelmeden ölmesin diye yarası hemen sarılırdı. Küçük balıkların kederlenmemeleri için, zaman zaman büyük su şenlikleri düzenlenirdi; çünkü neşeli balıkların tadı, kederli balıklarinkinden daha lezzetlidir. Büyük sandıklarda elbet okullar da olurdu. Bu okullarda küçük balıklar, köpekbalıklarının ağızlarında nasıl yüzüleceğini öğrenirlerdi. Herhangi bir yerde tembel tembel yatan büyük köpekbalıklarını bulabilsinler diye, coğrafya çalışırlardı. Elbet en önemli nokta, küçük balıkların ahlaki eğitimleri olurdu. Onlara küçük bir balığın kendini feda etmesinin dünyanın en yüce ve en güzel işi olduğu, ayrıca, güzel bir gelecek hazırlayacaklarını söylediklerinde, köpekbalıklarına inanmaları gerektiği öğretilirdi. Küçük balıklar, bu geleceğin ancak söz dinle-

meyi öğrendikleri takdirde gerçekleşebileceği yolunda eğitilirlerdi. Kendilerini bütün aşağılık, materyalist, bencil ve Marksist eğilimlerden korumaları gerektiği, içlerinden biri böyle eğilimler sergilediğinde de onu hemen köpekbalıklarına bildirmeleri öğretilirdi. Eğer köpekbalıkları insan olsalardı, yabancı balık sandıklarını ve yabancılara ait küçük balıkları ele geçirmek için elbet kendi aralarında da savaşırlardı. Savaşları kendi küçük balıklarıyla yürütürlerdi.

Küçük balıklara, onlarla başka köpekbalıklarının küçük balıkları arasında dev bir ayırımın bulunduğunu öğretirlerdi. Küçük balıklar, derlerdi, bilindiği gibi dilsizdirler, ama çok değişik dillerde yüzerler ve bundan ötürü birbirlerini anlayabilmeleri olanaksızdır. Savaşta başka dilde yüzen, birkaç düşman küçük balığı öldüren her küçük balığa yosundan bir nişan takarlar ve ona kahraman unvanını verirlerdi. Eğer köpekbalıkları insan olsalardı, tabii bir sanatları da olurdu. Köpekbalıklarının dişlerini görkemli renklerle, ağızlarını da içinde çok büyük zevkle dolaşılabilen, güzel bahçeler olarak betimleyen güzel resimler yapılırdı. Denizin dibindeki tiyatrolarda kahraman küçük balıkların köpekbalıklarının ağızlarının içinde nasıl coşkuyla yüzdükleri sergilenirdi ve müzik öylesine güzel olurdu ki, küçük balıklar, en önde orkestrayla birlikte, bu ezgiler eşliğinde, bir düş görürcesine ve en güzel düşüncelere dalmış olarak, sürülerle köpek balıklarının ağızlarına akarlardı. Eğer köpek balıkları insan olsalardı, bir din de ortaya çıkardı. Bu din, küçük balıkların ancak köpekbalıklarının midelelerinde gerçek anlamda yaşamaya başlayacaklarını öğretirdi. Ayrıca eğer köpekbalıkları insan olsalardı, bütün küçük balıkların şimdiki gibi eşit olmaları durumu da son bulurdu. İçlerinden bazılarına mevkiler verilir ve

ötekilerin başına geçirilirdi. Dahası, biraz daha büyük olanların daha küçük olanları yemelerine izin de verilirdi.

Sık sık daha büyük lokmalar yutabilecekleri için, böylesi köpekbalıklarının ancak hoşuna giderdi. Ve küçük balıkların ileri gelenleri, yani mevki sahibi olanları, küçük balıklar arasında belli bir düzenin yerleşmesini sağlayabilirler, öğretmen, subay, sandık mühendisi vb. olurlardı. Kısacası, denizlerde bir kültürün varlığından, ancak köpekbalıkları insan olsalardı söz edilebilirdi."

BEKLEMEK

Bay K., bir şey bekliyordu; bir gün, sonra bir hafta, sonra bir ay daha bekledi. Sonunda şöyle dedi: "Bir ay rahatlıkla beklerdim, ama bugün ve bu hafta artık bekleyemezdim."

ONSUZ OLUNAMAYAN MEMUR

Bay K., epey uzun zamandır görevinde bulunan bir memurdan övgüyle söz edilirken, onsuz olunamayacak kadar iyi bir memur olduğunun söylendiğini duydu. "Neden onsuz olunamazmış?" diye sordu öfkeyle. "Çünkü iş, o olmadan yürümez", dediler memuru övenler. "İş onsuz yürüyemezse, o kişi nasıl iyi bir memur olabilir?" karşılığını verdi Bay K., "İşini, o olmadan da yürüyebilecek biçimde düzenlemek için yeterince zamanı vardı. Peki neye harcıyor zamanını aslında? Ben size söyleyim: Şantaj yapmaya!"

DAYANILABİLECEK TUTUM

Bay K.'nın çalışma arkadaşlarından birini, ona karşı dostça olmayan bir tutum almakla suçladılar. Bay K., onu şöyle savundu: "Evet ama, yalnızca arkamdan."

✂ BAY K.'NİN OTOMOBİL KULLANMASI

Bay K., otomobil sürmeyi öğrenmişti, ama başlangıçta pek iyi kullanamıyordu. "Önce bir otomobil kullanmayı öğrendim," diye savundu kendini. "Oysa insanın iki otomobil birden, yani kendisinin önünde giden otomobili de kullanmasını öğrenmesi gerekir. Ancak önümüzden giden otomobilin kullanım koşullarını gözlemlediğimiz ve önündeki engelleri değerlendirebildiğimiz takdirde, kullandığımız otomobile ilişkin olarak ne yapmamız gerektiğini bilebiliriz."

BAY K. VE ŞİİR

Bay K., bir şiir kitabını okuduktan sonra şöyle dedi: "Eski Roma'da resmi görevler için adaylıklarını koyanların, Forum'a çıktıklarında, rüşvet alamasınlar diye, cepli giysiler giymeleri yasaklanmıştı. Bence şairler de, paçalarından akarcasına şiir yazmamaları için, paçalı pantolonlar giymemeliler."

YILDIZ FALI

Bay K. çevresindekilerden kendilerine horoskoplar düzenletmelerini, astrologlarına da geçmişe ait bir tarihi,

özel bir mutlulukla ya da mutsuzlukla karşılaştıkları bir günü vermelerini istedi. Horoskop, astrologa bu olayı bir ölçüde saptayabilme olanağını sağlamalıydı. Bay K.'nın bu tavsiyesi sonuçta pek başarılı olamadı, çünkü yıldız falına inananlar astrologlarından yıldızların elverişliğine ya da elverişsizliğine ilişkin, ama kendi deneyimleriyle örtüşmeyen veriler aldılar, sonra da öfkeyle yıldızların yalnızca belli olasılıkları gösterdiğini, bu olasılıkların verilen tarihte rahatlıkla söz konusu olabileceğini söylediler. Bunun üzerine şaşırmış gibi yapan Bay K., bir soru daha sordu: "Bütün canlılar arasında neden yalnızca insanlar yıldızların konumundan etkilensinler, anlamıyorum", dedi. "Çünkü bu güçler hayvanları öylece dışlamayacaktır. Peki örneğin biri kova burcundansa ve üstünde boğa burcundan bir bitle nehre düşüp boğulursa, ne olur? O zaman belki bu bit de, diyelim ki yıldızının elverişli olmasına karşın, onunla birlikte boğulacaktır. İşte bu hoşuma gitmiyor."

YANLIŞ ANLAMA

Bay K., bir toplantıya katıldı ve ardından şu öyküyü anlattı:

Büyük X kentinde Hump Kulübü diye bir kulüp vardır. Bu kulüpte her yıl, nefis bir yemeğin ardından birkaç kez 'hump' demek gibi bir adet vardı. Kulübün üyeleri, düşüncelerini söylemeden edemeyen, ama söylediklerinin yanlış anlaşılması deneyimini de yaşamış olanlardan oluşmaktaydı. "Duyduğuma göre," dedi Bay K. başını sallayarak, "bu 'hump' sözcüğünü de yanlış anlayanlar ve sözcüğün hiçbir anlama gelmediğini düşünenler varmış."

İKİ SÜRÜCÜ

Kendisine iki tiyatrocunun çalışma biçimi üzerine soru sorulan Bay K., onları birbirleriyle şöyle karşılaştırdı: "Tanıdığım bir sürücü var; trafik kurallarını iyi bilir, gerektiğinde durur ve bu kurallardan kendisi için yararlanır. Sonra becerikli bir biçimde öne atılır, ardından yine düzenli bir hızla ilerlemeyi ve motorunu korumayı başarır; böylece öteki araçların arasında kendine dikkatle ve serinkanlılıkla yol açar. Tanıdığım bir başka sürücünün davranış biçimi ise farklıdır. Kendi yolundan çok, trafiğin bütünüyle ilgilenir ve kendini yalnızca bu bütünün küçük bir parçası sayar. Haklarını algılamaz ve kişisel olarak özellikle öne çıkmaz. Düşüncelerinde arkasındaki ve önündeki arabayla birlikte, bütün arabaların ve ayrıca yayaların ilerlemelerinden sürekli haz alarak yoluna devam eder."

ADALET DUYGUSU

Bay K.'nın konuk olduğu evin sahiplerinin bir köpeği vardı; günün birinde köpek, bir suçluluk duygusunun bütün belirtileriyle, sürüne sürüne geldi. "Bu hayvan bir yaramazlık yapmış, onunla hemen sert ve üzüntülü bir ifadeyle konuşun", öğüdünü verdi Bay K.. Ev sahibi: "Ama ne yaptığını bilmiyorum ki", diye yanıtladı. "Köpek, sizin bunu bilmediğinizi bilemez," diye belirtti Bay K. "Ona hemen davranışından etkilendiğinizi ve onu onaylamadığınızı gösterin, yoksa köpeğin adalet duygusu zedelenir."

DOSTÇA DAVRANIŞ ÜZERİNE

Bay K., dostça davranmaya çok değer verirdi. Şöyle derdi: "Dostça bile olsa, birine yalnızca vakit geçirttirmek, bir insanı olanakları açısından değerlendirmemek, birine yalnızca eğer o da dostça davranıyorsa öyle davranmak, size sıcak bakan birine soğuk, soğuk davranan birine ise sıcak bakmak, dostça bir tutum sayılmaz."

BAY KEUNER VE YEĞENİNİN ÇİZİMİ

Bay Keuner, küçük yeğeninin çizdiği resme bakıyordu. Resimde bir avlunun üzerinde uçmakta olan bir tavuk canlandırılmıştı.

"Senin tavuğun neden üç ayaklı?" diye sordu Bay Keuner. Küçük sanatçı kız: "Tavuklar uçamaz", dedi, "onun için kendini iterek yerden kaldırıabilsin diye bir üçüncü ayağı gerekli buldum."

"Sana bu soruyu sorduğuma memnunum," dedi Bay Keuner.

BAY KEUNER VE BEDEN EĞİTİM HAREKETLERİ

Bir arkadaşı Bay Keuner'e, sonbaharda bahçede büyük bir ağaçtaki bütün kirazları topladığından bu yana sağlığının daha iyi olduğunu söyledi. Adam, dalların sonuna kadar sürüne sürüne gitmişti ve bu arada yaptığı değişik hareketlerin, çevresine ve yukarıya uzanmaların kendisine iyi geldiği kanısındaydı.

Bay Keuner: "Kirazları yediniz mi?" diye sordu ve olumlu yanıt aldıktan sonra şöyle dedi: "O zaman bunlar, benim de yapmak isteyebileceğim beden hareketleri sayılır."

ÖFKE VE EĞİTME

Bay Keuner, şöyle dedi: "Güç olan, öfkelendiğimiz kişileri eğitmektir. Ama bunu yapmak özellikle gereklidir, çünkü eğitimi gereksinenler asıl bu kişilerdir."

SATIN ALINABİLİRLİK ÜZERİNE

Bay Keuner, bir toplantıda salt bilgi üzerine konuştuğunda ve bu bilgiye ancak satın alınabilirlikle savaşılararak varılabileceğinden söz ettiğinde, kimileri ona, biraz da rasgele, insanların nelerle satın alınabileceğini sordular. "Parayla," dedi Bay Keuner hemen. Bunun üzerine topluluktan hayret ifadesi ahlâr ve ohlar yükseldi, dahası başların öfkeyle sallandığı görüldü. Bundan anlaşıldığı kadarıyla, daha kibarca bir şeyler beklenmişti. Yani satın alınanların daha zarif, daha tinsel bir şeylerle satın alınmış olmaları istenmişti; ayrıca satın alınmış olan birinin ruhsuz olmakla suçlanması istenmemiştir.

Pekçoklarının şereflerle satın alındığı söylendi. Böylece söylenmek istenen, kendini satmanın para karşılığı olmadığıydı. Ve haksız yere para aldıkları kanıtlananlardan paralar geri alınırken, yine haksız yere şereflere kavuşmuş olanların şereflerine dokunulmak istenmedi.

Böylece sömürüden ötürü dava edilen çok sayıda kişi, kendileri için para elde etmek amacıyla iktidara gel-

diklerinin söylenilmesindense, parayı iktidara gelebilmek için aldıklarına inandırmayı yeğlediler. Gelgelelim paraya sahip olmanın iktidarı elinde bulundurmak anlamına geldiği yerde iktidar para çalmayı başıslatamaz.

YANILGI VE İLERLEME

İnsan yalnızca kendini düşündüğünde, yanlışlar yaptığına inanamaz ve bu nedenle de ilerleyemez. Onun için insan, kendisinden sonra çalışmayı sürdürenleri düşünmelidir. Bir şeylerin tamam sayılması, ancak bu yolla önlenebilir.

İNSANLARI TANIMAK

Bay Keuner, insanları iyi tanımazdı ve şöyle derdi: "İnsanları tanımak, ancak sömürünün işe karıştığı yerde gereklidir.

Düşünmek, değiştirmek demektir. Bir insanı düşünürsem eğer, onu değiştirmiş olurum, neredeyse onun aslında hiç de olduğu gibi olmadığını, fakat ben onu düşünmeye başladıktan sonra öyle olduğunu sanırım.

BAY KEUNER VE SULARIN YÜKSELME ZAMANI

Bay Keuner bir vadide yürürken. ansızın ayaklarının suyun içinde olduğunu ayırdına vardı. Bunun üzerine va-

dinin gerçekte denizin bir kolu olduğunu ve suların yükselme zamanının yaklaştığını anladı. Bir kayık bulmak için hemen durdu ve kayık bulmayı umut ettiği sürece hareketsiz kaldı. Ama ufukta herhangi bir kayık görünmeyince bu umudu söndü ve bu kez suların yükselmeyeceğine umut bağladı. Ancak su çenesine kadar yükseldikten sonradır ki bu umudu da bir yana bırakıp yüzdü. Kendi kendisinin bir kayık olduğunu anlamıştı.

BAY KEUNER VE KADIN OYUNCU

Bay Keuner'in dostu olan bir kadın oyuncu, zengin bir adamdan armağanlar kabul ediyordu. Bu nedenle zenginlere ilişkin düşünceleri, Bay Keuner'inkilerden farklıydı. Bay Keuner, zenginlerin kötü insanlar olduklarını düşünüyordu, hanım arkadaşı ise zenginlerin hepsinin kötü olmadıklarını düşünmekteydi.

Neden zenginlerin hepsinin kötü olmadığını düşünüyordu? Böyle düşünmesinin nedeni, onlardan armağanlar alması değildi, onlardan gelen armağanları kabul etmesiydi, çünkü kendisinin kötü insanlardan gelen armağanları kabul etmeyeceğini düşünüyordu. Bu konu üzerinde uzun süre düşünen Bay Keuner ise onun kendi hakkında inandığına inanmıyordu. "Onlardan paralarını al!" diye bağırdı (önlenebilir olanı değerlendirerek). Bay Keuner. "Onlar armağanları ödemediler, fakat çaldılar. Bu kötü insanların elinden hırsızlık sonucu elde ettikleri ganimeti çal ki, iyi bir oyuncu olabilesin!" dedi.

"Parasız da iyi bir oyuncu olamaz mıyım?" diye sordu arkadaşı. "Hayır", diye karşılık verdi Bay Keuner şiddetle. "Hayır. Hayır. Hayır."

sömürölmek istedikleri konusunda yanölgöya düşmemek gerekir. Onları sömürenlerin suçu, bu noktada çok ahlaki bir isteği kötüye kullandıkları ölçüde büyüktür.”

YARARLARIN KARşILANMASI ÜZERİNE

Yararların karşılanmak zorunda olmasının temel nedeni, kabarık sayıda düşünöeninin düşünöenlerin yararlarına karşı olmalarından ötürü düşünölmemelidir. Yararlar karşılanamadığında, onları göstermek ve farklılıklarını vurgulamak gerekli olur, çünkü ancak böyle yapıldığı takdirde düşünöen insan, başkalarının yararlarına hizmet eden düşünöeleri düşünöebilir; yabancıların yararları üzerine düşünmek, hiçbir yararı göz önünde tutmaksızın düşünmekten daha kolaydır.

İKİ ÖZVERİ

Düşünöürün geleceğini önceden gördüğü ve kendisini de uzun bir zaman için yutacağını, susturup sileceğini söylediği kanlı kargaşa dönemi gelip çattığında, onu resmi binadan dışarı çıkarttılar.

Bunun üzerine düşünöür, en yalın bir yaşama neleri beraberinde götürmek istediğini söyledi; istediklerini toplayıp önüne yığdıklarında, hepsi bir insanın taşıyabileceğinden ve yine bir insanın başkalarına armağan edebileceğinden daha çok değildi. Düşünöür bunu görünce rahat bir soluk aldı ve her şeyin bir çuvala konulmasını rica etti; ortadakiler çoğunlukla kitaplar ve kâğıtlardı, içlerindeki bilgi de bir insanın unutabileceğinden daha çok değildi. Düşünöür yanına bu çuvalı ve

bir battaniyeyi aldı, battaniyeyi en kolay temizlenebilecekler arasından seçmişti. Geri kalan her şeyi bir pişmanlık ve beş rıza cümlesiyle çevresine dağıttı.

Bu, özverilerden kolay olanıydı.

Ama düşünürün bundan daha güç olan bir özveride daha bulunduğu biliniyor. Düşünür, saklanmak üzere yol alırken bir zaman için yine büyükçe bir eve geldi; orada, kanlı kargaşalar kehaneti doğrultusunda onu yutmazdan kısa süre önce, battaniyesini daha değerli ya da çok sayıda battaniyeye karşılık verdi, çuvalını da bir pişmanlık ve beş rıza cümlesiyle başkalarına verdi; silinip gidişi tam olsun diye, bilgeliğini de unuttu.

Bu, özverilerden güç olanıydı.

İYİ BİR YAŞAMIN GÖSTERGESİ

Bay Keuner, bir yerde işçiliği çok güzel olan eski bir sandalye görüp satın aldı. Şöyle dedi: "Bunun gibi bir sandalyenin hiç dikkati çekmeyeceği ya da ondan zevk almanın ne ayıp, ne de olağanüstü bir şey sayılacağı bir yaşam nasıl olurdu diye düşündüğümde, sanırım bazı sonuçlara varabiliyorum."

Daha sonra Bay Keuner, şunları anlattı: "Bazı filozoflar, ne zaman bir yol ayırımına varsa, son kazanılan başarıya göre yönlendirilen bir yaşamın nasıl olabileceği sorusunu sormuşlardı. Gerçekten de, iyi bir yaşamımız olduğu takdirde ne harekete geçmek için büyük nedenleri, ne de çok bilgece öğütleri gereksiniriz; böylece bütün o seçme kargaşası da son bulur." Bay Keuner, sözünü ettiği soruyu çok takdirle karşılamıştı.

GERÇEK ÜZERİNE

Düşünür Bay Keuner'e gelen öğrenci Tief, şöyle dedi: "Ben, gerçeği bilmek istiyorum."

"Hangi gerçeği?" diye karşılık verdi Bay Keuner. "Gerçek ortadadır. Balık ticaretine ilişkin gerçeği mi bilmek istiyorsun? Yoksa vergilere ilişkin gerçeği mi? Sana balık ticaretine ilişkin gerçeği söylediklerinde onların balıklarını daha yüksek fiyata satın alırsan, o zaman gerçeği öğrenemezsin."

KİME DUYULAN SEVGİ?

Z adındaki kadın oyuncunun mutsuz bir aşk yüzünden intihar ettiği söyleniyordu. Bay Keuner, şöyle dedi: "O, kendine duyduğu sevgi yüzünden intihar etti. X'i herhalde sevmiş olamaz. Yoksa ona böyle bir şey yapmazdı. Aşk, bir şeyi alıkoyma değil, ama verme sanatıdır. Ötekinin yetenekleri aracılığıyla bir şeyler üretebilme sanatıdır. İnsan bunun olabilmesi için karşısındakinin saygısını ve sevgisini gereksinir.

Ve insan bunu her zaman kazanabilir. Sevilmeye yönelik ölçüsüz arzünün gerçek aşkla pek ilintisi yoktur. Kendine âşık olmanın her zaman intihara yönelik bir tavrı vardır."

KİM KİMİ TANIYOR?

Bay Keuner, iki kadına kocalarını sordu. Biri, aşağıdaki bilgileri verdi:

"Onunla yirmi yıl yaşıadım. Aynı odada ve aynı yatakta yattık.

Yemeklerimizi birlikte yedik. Bana bütün işlerini anlattı.

Annesiyle ve babasıyla tanıştım, bütün arkadaşlarıyla görüştüm. Kendisinin bildiği ve bilmediği bütün hastalıklarını ben biliyordum. Bütün tanıyanlar arasında onu en iyi tanıyan, benim."

"Demek onu tanıyorsun?" diye sordu Bay Keuner.

"Tanıyorum."

Bay Keuner, bir başka kadına daha kocasını sordu.

Kadın, aşağıdaki bilgileri verdi:

"Çoğu kez, uzun zaman eve dönmezdi ve dönüp dönmeyeceğini hiçbir zaman bilmezdim. Bir yıldır hiç gelmedi. Bir daha döner mi, bilmiyorum. İyi yerlerden mi, yoksa limanların arka sokaklarından mı çıkıp gelir, bilmiyorum. Benim oturduğum, iyi bir ev. Ama o bana döndüğünde belki de kötü bir eve dönmüş olacaktır, kim bilir? Hiçbir şey anlatmaz, benimle yalnızca benim sorunlarımı konuşur. Bu sorunları çok iyi bilir. Onun ne dediğini bilirim, ama gerçekten bilir miyim acaba? Döndüğünde karnı bazen açtır, ama bazen de toktur. Her acıktığında yemek yemez, karnı tok olduğunda da bir yemeği geri çevirmez. Bir defasında eve bir yarayla döndü. Yarasını sardım. Bir defasında taşıyarak getirdiler. Bir defasında da evimde kim varsa kovdu. Ona: "Benim karanlık efendim", dediğimde güler ve şöyle der: "Burada olmayan, karanlıktır, ama burada olan, aydınlıktır. Ama bazen ona böyle dediğimde suratı asılır. Onu sevip sevmediğimi bilmiyorum. Ben..."

"Söylediklerin yeter", dedi Bay Keuner aceleyle. "Görüyorumki onu tanıyorsun. Hiçbir insan bir başkasını senin kocanı tanıdığından fazla tanıyamaz."

EN İYİ ÜSLUP

Bay Keuner'in üslup üzerine söylediği tek şey, şuydu: "Üslup alıntılanabilir olmalıdır. Bir alıntı, kişisel olmaktan uzaktır. En iyi oğullar hangileridir? Babalarını unutturanlardır!"

BAY KEUNER VE DOKTOR

Doktor S., incindiğini belli eden bir ifadeyle Bay Keuner'e şöyle dedi: "Daha önce bilinmeyen pek çok şey üzerine konuştum. Ve konuşmakla da kalmayıp, iyileştirdim."

"Tedavi ettiklerin şimdi biliniyor mu?" diye sordu Bay Keuner. S.: "Hayır", dedi. "Bilinmeyenin bilinmeden kalması," diye karşılık verdi Bay Keuner hemen, "sırların çoğalmasından daha iyidir."

AYNI OLMAK FARKLILIKTAN İYİDİR

İyi olan, insanların farklı değil, aynı olmalarıdır. Aynılar birbirlerinden hoşlanırlar. Farklılar ise sıkılırlar.

DÜŞÜNÜR İLE YANLIŞ ÖĞRENCİ

Düşünür Bay Keuner'e gelen yanlış bir öğrenci, şunu anlattı: "Amerika'da beş kafalı bir buzağı var. Buna ne dersin?" Bay Keuner: "Hiçbir şey demem," karşılığını verdi. Bunun üzerine sevinen yanlış öğrenci, şöyle dedi: "Ne

kadar bilge olursan, bu konuda o kadar çok şey söyleyebilirsin.”

Aptal olan çok şey bekler. Düşünür ise az konuşur.

TUTUM ÜZERİNE

Bilgelik tutumun bir sonucudur.

Bilgelik tutumun hedefi olmadığından, kimsenin tutumu taklit etmesine neden olamaz.

Benim yediğim gibi yemeyeceksiniz. Ama benim gibi yerseniz, bunun size yararı olacaktır.

Benim söylediğim, yani tutumun eylemleri yarattığı, doğru olabilir. Ama siz, bunun böyle olabilmesi için zorunlulukları düzene sokmakla yükümlüsünüz.

Sık sık görüyorum ki, dedi düşünür, bende babamın tutumu var.

Ama ben babamın yaptıklarını yapmıyorum. Neden başka eylemler gerçekleştiriyorum? Ortada başka zorunluluklar olduğu için. Fakat gördüğüm kadarıyla tutum, eylem biçiminden daha uzun ömürlü oluyor: Zorunluluklara direniyor

İnsan saygınlığını korumak istiyorsa, ancak tek bir şey yapabilir. Zorunlulukları izleyememe nedeniyle yıkıma sürüklenmesi kolaydır. Ama tutumu olan biri, çok şey yapsa da saygınlığını yitirmez.

BAY KEUNER'İN KARŞI OLDUKLARI

Bay Keuner vedalaşmalardan, selamlaşmalardan, yıldönümlerinden, bayramlardan, bir işin bitirilmesin-

den, yaşamda yeni bir evreye başlanılmasından, hesaplaşmalardan, intikamdan, kesin yargılardan yana değildi.

FIRTINALARI ATLATMAK ÜZERİNE

"Düşünür büyük bir fırtınaya yakalandığında, büyük bir arabadaydı ve çok yer kaplıyordu. İlk olarak arabasından indi. İkinci olarak ceketini çıkardı. Üçüncü olarak yere uzandı.

Böylece fırtınayı büyüklüğünü en küçük boyutlara indirgeyerek atlattı." Bunu okuyan Bay Keuner, şöyle dedi: "İnsanın başkalarının kendisi hakkındaki düşüncelerini kendine mal etmesi, yararlı bir şeydir. Yoksa başkaları tarafından anlaşılmaz."

BAY KEUNER'İN HASTALIĞI

"Neden hastasın?" diye sordular insanlar Bay Keuner'e. "Devlette düzen olmadığı için," karşılığını verdi Bay Keuner. "O yüzden yaşam biçimim düzenli değil, böbreklerim, kaslarım ve kalbim de düzensiz çalışmakta.

Kentlere vardığımda, her şey ya benden çok hızlı ya da çok yavaş. Yalnızca konuşanlarla konuşuyorum ve ancak başkalarıda dinlediği zaman dinliyorum. Zamanımdan edindiğim bütün kazanç, bulanıklıktan kaynaklanıyor, açıklıktan ise, bu açıklığa yalnızca biri sahip bulunmadığı sürece, hiçbir kazanç sağlanamıyor."

SATIN ALINAMAZLIK

İnsanın satın alınamama yolunda nasıl eğitilebileceği sorusuna Bay Keuner şöyle yanıt verdi: "İnsanı doyurarak." Birinin iyi önerilerde bulunmasının nasıl sağlanabileceği sorusunu ise Bay Keuner, şöyle yanıtladı: "Onun önerilerinden elde edilecek yararları katılmasını ve başkaca türlü, yani tek başına, bu yararları elde edememesini sağlayarak."

SUÇ SORUNU

Bir kız öğrenci, Bay Keuner'in ihanete yatkın yaradılışından yakındı.

"Belki de senin güzelliğin çok çabuk göze çarptı ve çok çabuk unutuldu," diye savundu kendini Bay Keuner. "Ne olursa olsun, bunun suçu sana ve bana ait olmalı, başka kime ait olabilir ki?" Ve Bay Keuner, kıza bir otomobili sürerken söz konusu olan zorunlulukları anımsattı.

DUYGULARIN ROLÜ

Bay Keuner, küçük oğluyla birlikte kent dışına gitmişti. Bir öğleden öncesinde oğlunu bahçenin köşesinde ağlarken buldu.

Ona üzüntüsünün nedenini sordu, öğrendi ve kendi yoluna gitti. Dönüşte çocuğun hâlâ ağladığını görünce, onu yanına çağırıp şöyle dedi: "Seni kimsenin duymayacağı bu rüzgârda ağlamanın ne anlamı var?" Çocuk du-

rakladı, bu mantığı anladı ve duygularını daha fazla belli etmeksizin oynadığı kum yığınının başına döndü.

GENÇ KEUNER ÜZERİNE

Birisi, anlattığına göre, genç Keuner'in çok beğendiği bir kıza bir sabah şöyle dediğini duymuştu: "Bu gece düşümde sizi gördüm. Çok akıllıydınız."

LÜKS

Düşünür, hanım arkadaşını lüksünden ötürü sık sık azarlardı. Bir defasında onun dört çift ayakkabısının bulunduğunu gördü. Kadın: " Benim dört tür ayağım var," diyerek kendini savundu.

Düşünür güldü ve sordu: "Peki, bir çift eskiyip giyilemez olduğunda ne yapıyorsun?" O zaman düşünürün tam olarak aydınlanmadığının ayırdına varan kadın, şöyle dedi: "Yanılmışım, benim beş tür ayağım var." Böylece, düşünür nihayet aydınlatılmıştı.

UŞAK YA DA EFENDİ

"Kendi kendisiyle ilgilenmeyen, başkalarının onunla ilgilenmesine yol açar. O ya bir uşaktır ya da bir efendidir. Bir uşak ile bir efendi arasında, onların kendileri için olanların dışında, hemen hiçbir ayırım yoktur", dedi düşünür Bay Keuner.

"O halde doğru hareket eden, kendi kendisiyle ilgile-

nendir, öyle mi?"

"Kendi kendisiyle ilgilenen, hiçbir şeyle ilgilenmiyor demektir. O, hiçliğin uşağı ve hiçliğin efendisidir."

"O zaman doğru hareket eden, kendi kendisiyle ilgilenmeyendir?"

"Evet, eğer başkalarının onunla ilgilenmelerine yol açmazsa, yani başkalarının kendi olmadıkları bir hiçlikle ilgilenmelerine ve o hiçliğe hizmet etmelerine, veya yine kendi olmadıkları bir hiçliğin efendisi kesilmelerine meydan vermezse," dedi gülerek, düşünür Bay Keuner.

ARİSTOKRAT BİR TUTUM

Bay Keuner, şöyle dedi: "Ben de bir defasında aristokrat bir tutum (yani bildiğiniz gibi: Dimdik ve gururlu, baş da hafif geriye doğru) takındım. Yükselmekte olan bir suyun içindeydim. Su çeneme kadar yükselince, öyle bir tutum aldım."

BÜYÜK KENTLERİN GELİŞMESİ ÜZERİNE

Çoğu kişi, büyük kentlerin ya da fabrikaların gelecekte hep daha büyüyebileceğine, dahası uçsuz bucaksız denebilecek boyutlar kazanabileceğine inanır. Bu, kimileri için korku, kimileri için de umut kaynağıdır. Ama bunu sap-tamaya yarayacak güvenilir bir araç yoktur. Bu yüzden Bay Keuner, insanın en azından yaşarken bu gelişmeyi neredeyse gözardı etmesini, başka deyişle, sanki kentler veya fabrikalar ölçüsüz büyüyecekmiş gibi davranmamasını öğütler. "Sanki her şey", der, "gelişmede bir son-

suzluğu öngörür. Danadan daha büyük olan fili herhangi bir açıdan sınırlandırmaya kalkışan olmuş muydu? Ama fil, yalnızca bir danadan daha büyük olabildi, buna karşılık bir filden daha büyük olamadı.”

SİSTEMLER ÜZERİNE

Bay K., şöyle dedi: “Yanlışların çoğu, konuşanların sözünün hiç ya da yeterince kesilmemesinden kaynaklanır. Böylece ortaya aldatıcı bir bütün çıkar, yani bunun bütünlüğünden kimse kuşku duyamayacağı için, parçalar da doğruymuş gibi gözükür; oysa doğru olan, yalnızca parçaların bütün ile orantısıdır.

Güçlüklerin çoğu, zararlı alışkanlıklar ortadan kaldırıldıktan sonra bunlara olan, henüz süren gereksinimin karşılanması amacıyla fazla kalıcı bir ikamenin sağlanmasından kaynaklanır. Haz almanın kendisi, gereksinimi doğurur. Bunu gözümüzde canlandırmak için şöyle diyebiliriz: Güçsüz oluşlarından ötürü çok oturma gereksinimini duyan kimseler için kışın kardan sıralar yapmak gerekir, böylece ilkbaharda, yani gençler güçlendikten, yaşlılar da öldükten sonra bu sıralar da herhangi bir önleme gerek kalmaksızın yok olup gider.”

MİMARİ

Yönetimde küçük burjuvaya özgü sanat anlayışlarının egemen olduğu bir dönemde bir mimar, G.Keuner'e büyükçe bir yapı siparişini kabul etsin mi, etmesin mi diye sordu. Bu arada çaresizlik içersinde: “Yanlışlar ve

ödünler, sanatımızdaki varlıklarını yüzyıllar boyunca koruyorlar!" diye bağırdı.

G.Keuner, şöyle karşılık verdi: "Artık değil. Yıkım araçlarının büyük gelişiminden bu yana sizin yapılarınız yalnızca denemeler, pek bağlayıcı olmayan öneriler, halkın tartışmaları bağlamında görsel malzeme niteliğini taşıyor. Örneğin sütuncuklar gibi o küçük ve berbat süslemelere gelince, onları yapılara kazmanın büyük ve arı çizgilere kısa zamanda yeniden geçerlik kazandırmasını sağlayacak ölçüde iğreti yerleştirebiliriz. Bizim insanlarımıza ve hızlı gelişmeye güven!"

AYGIT VE PARTİ

Stalin'in ölümünden sonra parti, yeni bir üretkenlik sergilemeye başladığında, çokları şöyle bağırdılar: "Artık bizim partimiz yok, yalnızca bir aygıt var. Kahrolsun aygıt!" G. Keuner ise şöyle dedi: "Aygıt, yönetimin ve iktidarın kullanılmasının iskeletidir. Siz çok uzun bir süre boyunca karşınızda yalnızca bir iskelet gördünüz. Şimdi her şeyi parçalamayın. Kasları, sinirleri ve organları yerine koyduğunuzda, iskelet artık görünmez olacaktır."

SON

Bertolt Brecht, Bay Keuner'in Öyküleri'ni ilk kez 1930 yılında, Berlin'de yayımlamaya başladı. Bu yayın, yaşamı boyunca sürdü.

Bu öyküler, Brecht'in kendi dünya görüşünü, yaşamın türlü yansımalarına yedirerek dile getirdiği bir araç niteliğindedir.

Brecht açısından bir tür "beyin cimnastiği" de sayılabilecek bu öyküler, meraklısına, Brecht'in düşünce dünyasının kapılarını açabilecek en değerli anahtarlardan biridir.

ISBN 975-7468-65-7

9 789757 468653

